

ZAJÍMAVOST

in.ihned.cz/zahranici

Ruce z ebenu

Zralé plody kávovníku v rukách sběračů praskají a vytéká z nich sladká, lepkavá šťáva. Umýt si ruce je nemyslitelné, voda je určena pouze k pití, a tak ruce sběračů po celodenní dřině vypadají jako vyřezány z ebenového dřeva. I přes nepříznivé podmínky je rodina schopna za jediný den nasbírat dva velké pytle kávy, tedy asi sto třicet kilogramů této plodiny. „Sklizeň trvá zhruba dva měsíce v roce, denní výdělek za ty dva pytle se pohybuje někde kolem 150 quetzalů,“ vysvětluje Jorge. V přepočtu si tak rodina přijde na naši necelou pětistovku. V porovnání s výdělky mužů pracujících ve městě je však sklizeň kávy zlatý důl. Jsou to dobré peníze i oproti mzdám v jiných profesích. „Jinde si člověk vydělá denně tak kolem 50 quetzalů, ale jak jsem říkal, sklizeň kávy trvá jen omezenou dobu,“ dodává Jorge.

Jak mi Jorge prozradil, sběrači, tzv. pickers, jsou velmi zvláštní komunita. „Majitel plantáží si je najímá každý den, peníze jim

ale dává většinou tak jednou za 14 dní,“ míní mladý obchodník. Denní výplata se podle něj neosvědčila. Vyplácet mzdu denně je nepraktické, protože zejména muži získané peníze často obratem promění v kořalku v místním baru či hospodě. Nejenže se peníze nedostanou k jejich rodinám, které jsou na takových výdělcích existenčně závislé, opíci se druhý den navíc nechce pracovat a jejich výkon je o mnoho nižší. Může tak být ohrožena sklizeň. „Když dostanou více peněz najednou, za dva týdny práce nebo dokonce za celé dva měsíce,

stihnou propít jen část z nich a zbytek se tak k rodinám dostane. A tak mají vlastně radost všichni,“ vysvětlil mi zásady fungování systému Jorge.

Chvilé pravdy

Přesto má každý den na plantážích tak trochu slavnostní okamžik. Když už se rodině podaří nasbírat ony dva pytle kávy, musejí je přinést k místu, kde se „úlovek“ znovu změří. Rád bych řekl zvaží, ale nic takového prostě v horách La democracia nemají. Pytle naplněné kávovými plody, které sběrači přinesou, se totiž postupně vysypou do tzv. kaja, což je ze dřeva vytvořená nádoba s výklopným dnem. Jakmile se naplní, plody se v nádobě zarovnají s horní částí a pak se už

změřeny pomocí výklopného dna přesypou zpět do pytle. Při téhle činnosti většinou celá parta sběračů vtipkuje. Poté tady přichází na řadu Jorge. Veškerou posbíranou kávu naloží na korbu svého auta a odveze k otci. Tomu začíná šichta po setmění. Nasbíraná káva se totiž kvůli už zmíněné sladké a lepivé dužině a šťávě musí zpracovat do několika hodin po sběru, jinak začne nekontrolovaně kvasit a znehodnotí se.

Dlouhá noc

Na práci si Jorgeho otec najímá další dva chlapy z vesnice, kteří přicházejí za tmy, aby sklizené kávové plody pomohli zpracovat a zajistili tak, že získaná kávová zrna budou opravdu kvalitní. To je totiž výhoda tzv. mokré →

Kávové zrunko je skryto v červené sladké dužině (nahore). Práce na plantážích je těžká dřina, kávové plody navíc sbírají často nejen ženy, ale i malé děti (dole).

Jak se tam dostat?

Huehuetenango se nachází nedaleko hranic s Mexikem. Cesta na malá místní letiště v Tapachule nebo San Cristóbal de las Casas vede vždy přes Mexico City nebo karibský Cancún. Hlavní město Mexika lze dosáhnout přímým letem z Prahy, Madridu či Paříže. Také Cancún se v posledních letech objevuje v nabídce leteckých kanceláří. Vzhledem k tomu, že Huehuetenango leží cca 5 km od Carretery Interamericana (panamerické dálnice vedoucí od mexických hranic až ke Guatemala City), je lepší překročit hranice po zaplacení několika dolarů v La Mesilla. V Guatemale si lze vybrat z mnoha kategorií dopravy. Od luxusních, klimatizovaných autobusů první třídy, přes drobné minibusy zvané též colectivo až po staré vyřazené americké school busy, které si místní řidiči vyzdobili k obrazu svému, a tak máte pocit, že jeďte s cirkusem. Ceny se liší zhruba o třetinu, první třída stojí z hranice do Huehuetenanga 20 quetzalů, teda asi 60 korun. Všechny autobusy vás vysadí ve městě nedaleko centra.

Kde se ubytovat?

Ubytovat se dá v **hotelu Arvik** na okraji Huehuetenanga. Za noc v pokoji s televizí, postelí a sprchou zaplatíte 61 quetzalů. Bydlet ale můžete i v lepších zařízeních, jejichž cena se pohybuje od 100 do 300 quetzalů. Pokoje s kabelovou televizí a příslušenstvím seženete v místním proslulém **hotelu Zaculeu**, tel.: 764 1086.